

Este de două ori în săptămână
Jotul și Domineca.

Prețula pentru Anulul
pe anul întreg . . . 104. v. n.
= jumătate de an . . . 53. v. n.
= trei luni . . . 28. v. n.

Prețul Anului și Straluitul
pe anul întreg . . . 140. v. n.
= jumătate . . . 70. v. n.
= trei luni . . . 38. v. n.

CRIȘTIANITATEA

DIURNAL POLITICU SI LITERARU.

REVISTA POLITICA.

Pești 17/30 iul. 1865.

Tote diurnalele de or ce colore si parțita sunt preocupate a comentu ceventulu tronului prin care s'au încheiat sesiunea senatului imp. de Viena. Cei d'în colo de Lait'a așa intr' insula ascurarea constituțiilor și participarea tuturor provinciilor la afacerile comune a împăratului. — Ascurarea confinanței ulterioari a senatului imp și a patenței d'în fauru, de si revendutu după împregiurări, etc precundu cei d'în oco de riuu Lait'a gasecun în discursulu de tron l'hercu cu totulu opuse: desfințiaru senatului imp. celui largitu, lapedarea patenței d'în fauru, separarea afacerilor în tierele d'în oco și de d'în colo de Lait'a, cu un ceventu prospectulu realizării dualismulu, rezoluțulu pentru ceventulu comunu a se în tomul o modalitate, care să nu vâtime deapurtare de autonoma a coronelii lui Ștefanu. Noi nu potemu să ne alaturăm la neci unu d'în aceste parari. Inca numai de după scrii electrice ni-su cunoscutu numele noilor ministri, era despre programulu nouelui cabinetu n'au transpiratu inca nemina în publicitate, și, luandu în socotinta împregiurările politice, abie să pote speră că va transpiră atâtă câtă se ajunge a face concepțiu generalu a supra'statemintu ce se inaugureza. Programu chiaru se nu acceptăm, acestu-a va est numai cu încetulu, desvoldandu-l evinimentele viitorului celu mai de aprop. Pansa atunci se ținemu la dicula: „est in medio verum” Amendou p'rtile si-voru vedu implinite în câtu-va dorințele și era amendou voru să se sacrifică pentru binele publicu o parte d'în convingerile lor.

Sărbemul la famelu cari curgu asupra constituțiilor nouulu cabinetu. Una scrie electrica cu datulu de (28) s'osta d'în Viena' impartețese următoriele: Vechii ministri primira demisionu lor. Numira celor noi se va publicu în nr. de asta-d' (29) ala diurnalulu ofic. de Viena': Beleredi e presiedinte consiliulu ministrilor și ministru d'în statu (diurnalele magiare de astă adangu clausula „afara de Ungaria” Red); Mensdorff min. la afacerile esterne; Larisn la finanție; Comeru la justia; ministerele de politia și comeru remanu (decamadatu?) neimplinite. Apoi se dice că Schmerling va fi presied. Ala curții supreme judec. Hein presied. ala trib. pur. sup. d'în Viena'; Meoceri, Lasser și Plover vor fi pusi la penșene; Meoceri inse cu rezervă de a fi aplicatu. Reichenstein, — cu tote că se afla în florea etatei barbațesci — va fi p'nsintatu. Beleredi începe asta-d' finctiunea sa. „Bureauulu coredpondențiaru” mai adango o depeșă, carea ni impartețese nouatae interesante, că generalulu de calarie conteli Haller i-s'ar fi încredințatu conducerea cancelariei transilvane, deci faimele respandite despre Lioșica, Nopcia și Baxiti ca miți ce s'au în combinatiune cu acestu postu, ar fi adatu pur. alta delegare. Ministerulu de marina se desfințieza astfel d. Burger vine la despuabile admeșine și d. Hein. Eca totu ce s'au stracortu pana acum despre nouele schimbări în cercurile cele înalte a guvernulu, — se accepta inse multe și felurite schimbări, ce au să urmeze în dile vițioru în cercurile guvernali e la Ungariu, a nume la cancelariea de curte, la consiliulu Locot. reg. la Buda, precum și numira, desțiaru mai multora capi ai comitatelor. Aceste schimbări mari preocupu la noi acum tote ap'rtetele. Partita resolutivistiloru d'în 1861 misca tote pietrele pentru a se miiducel și decretare schimbării (restaurării) deregatoriloru comitatensă, ceea ce ar duce era țier'a la situațione turburosa și încurcanta d'în 1861. Ne mirăm forte că asteli domni, cari se ținu morșidu de toti arctiile legiloru d'în 1848, nu voru se recgite că legile amintite nu statorira nemica

în asta privința, lasandu lucrulu pana la despușieru ulteriori. Dlorar face cu multu mai bine d'acu ar laș și acesta cestiune în competența d'țetei vițioru ce o' se deslege și se rezuleze definitivu starea municipiloru comitatense. Cele ce se scrișer în asta privința în diurnalulu mag. „Hon” (Patri'a) d'în partea lui Colomanu T'ia's și a Redatiunulu numitulu diurnalu sunt apte numai a stiliți ap'rtetic, precundu ar fi multu mai bine a le domoli. Ajungu învutul d'în 1861. Predominanța partiei resolutivistiloru (ce ar urmă era) ar vatemă nu numai partia' cea cumpetata ci și pre tote naturalitatele negasiere, că-c' crutiare de la acesta partia devenita la potera n'are să accepte nimica. Lupulu si-schimba perulu dar' nu si firea.

Una scrisore d'în Roma cu datu 23 jan. a. c. desminte fama' latita prin mai multe diurnale despre conclimariu unui conciliu generalu (ecumenicu). Ar fi numai cestiune de adunare de episcopi, buna ora ca cea d'în 1862, unde mai multe cestiuni de drepta și de disciplina s'ar lă la deabătere. Noi inca ne indoiamu forte despre posibilitate atatu de curunda și neoseptate a celoru timpuri ferice candu biserica' catolică era în unu frumosu sale constituțiu. Încalcare acestu doctrine comunu e rezervata altu Pontefice și unoru împregiurări cari o voru nestă.

Domitoriulu Romanu' pastreza, precum se vede, încoșutul în totu decursulu catolelele sale. Asă una scire electrica d'în Viena' impartețese că calorulu Principelui la Viena' n'are nici unu scopulu politicu. Principelu neci nu d'ice, neci nu face ceseșuri, un sculatulu sine pre renunții melosului vienez: S' o d'ia si Oppolzer a supra' folosulu scaldatorulu d'în Ems, — satulu loru fu afirmativu. Avă-se inse ulteriora catolele — d. e. la Plombiere, la imperatulu Napoleone, — necari motive politice numai tempulu va descoperi.

Conventulu de tron,

cu care Inalță sa imp. aricideule Ludovicu Victoru încheiă sesiunea senatulu imperialejoi în (27) c. — e urmatorulu: „Onorati membri a senatulu imperiale! M'am imparteșitu de acea incredințiaru onorifica, ca în numele Imperatulu se încheiu sesiunea presfate a senatulu imperiale. Mai amțiuu cantu să implinescu o d'etorința placuta, candu declaru reconocința deplina a Imperatulu pentru zelulu patriotice și pentru ap'rtivitate neobosta, dovedita în deabăterile atătoru obșteie importante.

Conducința bine injurițiu, ce înaintare comunicatiunsi și a industriei o are supra' bunsi stari, mare parte a aptivitei noastre a foste dedicata deabăteriloru a supra' aceloru propuneri, a caroru scopu e înaintare aptivitatei în lantru pre terenulu industrii, medicinice, scitifici legali ce se recuro la aceluși ajutoraru d'în partea statulu pentru asti întreprindri, cari se potu constăde de factorii cei mai potinți pentru înaintare produționei, a comerțulu și a industriei.

Motivele, ce pre DVoștara după o examinaru diligințe v'au îndemnatu la primira nouulu tratatu comerciale și vamale cu statele romanime de vama, tote acele lu condusera si pre Imperatulu la subscerere acestu tratatu. Fie-ne tertatu a speră că prin înaintare vianu, curagiosa a poteri industriale d'în țiera și a inteliginției ei, prin folosirea rapede și injurițioara a prerogativelor ce ni le înțide, acestu-a va contribui essentialitate la înmulțire stăru buna a imperiulu. Prin prevenința ambeloru case, demna de reconocința, s'au încoșințiatu mai multe legi necesario pentru acoperire orșitorulu statulu, astulu tratatu. Fie-ne tertatu pentru 1865. Merita deplina consideratiunsi nișințiele dovădite la consultare a supra'

acestei legi, cumca la întrobunțiaru medolicele ce sustau pentru acoperire orșitorulu necesarie a le statulu, să se facu o economu pana la gradulu, preste care nu este tertatu a trece fara a slăbi în lantru potera imperiulu și înafara puseșințiu de a potere mare.

Sustinerența paoei generalu a Europei, ceea ce purare a fostu înaintia guvernulu imperiale, i va fi și d'acu un obșigtu d'în creșterea serioasa. În cestiune Schlegel-Holsteiniana, Imperatulu în conșelegere cu s'averanulu aliatu ala seu regelu de Prussia, misca la de delegare, care se coredpunda Germaniei întregi și puseșințiu Austriei în conferențione neuticea.

Motive importante, ce atingu necesitate comunu a le imperiulu, și cari tocmă d'aceca un întimpulu în senurile ambeloru case ap'rtivitate patriotice, convingătoru stătescun ca în parte rescritenale la împăratulu să se grabesca schimbare reprezentatorulu legali a poporulu și totu aceste facera necesaria încheierei acestei sesiuni în ante d'ia fini deabăterile a supra' legei finanțiaru pentru 1866.

Inalțati, pre reveriti, multu onorati Domni! Multimireu, cu care cugelulu petrece a supra' rezultatoru luminati colaturu patriotice a DVoștari, nu pote slăbi totuși profunđia stăruințiu, ca o p'rtetare comunu a drepturiloru, detorințiloru și intereseloru comunu tuturor țiereloru și regateloru să împreune în vițiorulu celu mai d'apropu cu legatură ca țare a unirei tote poporele acestei imperatii. Acesta stăruința și irradicanta intru reconocere condiționiloru de existința a monarșiei, și irradicanta în generosule sentimente la creșterea și înaltu și alipiri etatei tronu și patria' comunu.

Unde speranțiaru are o base atitudu de solidu, cu ajutorulu lui Ddieu curatulu va deveni fapta, ceea ce ach' întimpina expresiune potente ca o dorința ferbinte.

Eveniminte importante pre campulu literaturie noștre.

(P.) Câte-va dile inca, și la Abrudu se va ține adunarea generalu a Asociatiunsi transilvane pentru înaintare literaturii și cultură poporulu romanu.

Scim că comitetulu acestei Asociatiunsi, la recerțarea facuta d'în partea asociatiunsi romane de Aradu în privința unificării și reșp'rtive a stabilierei unui ortografu generalu romanu, decise că acosta cestiune să se lă deabătere în adunarea gen. de Aradu.

Acestu evinimentu senguru aru fi d'ajunsa ca să încorde atenționea noștra a supra' statutu lui ce ni lu va dă acesta adunare. Stabilitu o ortografu, care se coredpunda pre câtu se pote tuturoru recerșitoriloru limbistice, se va vindecă unu reu ce lu sentim pre fie-care mișuru, veri în câtu ne întorcemu, încependu de la învintamintulu elamenciaru, prin tote scolele, prin tote ramurile victicii literare, chiaru și în viciu sociale, căci am ajuns intrățăță cătu o epistola scrisa în Cernăți, Oradaniu amu cu greu o pote desciri, p'ote că si Cernățianiloru li costa multu ustanelu a ceț ce amu scrisu noi. Si cine va pote denegă că acestu reu n'au primitu biletu de intrare (citaru, cum dice legistulu) și la tribunale. Intre alte recerșituri, înțelul d'acu deciziunre are să fie și chiaru, apoi la multe curșuri, nepundnu semne, devine înțelululu obscuru, prin umare judecatorulu e s'filitu a recurge la semne, dar la cari semne? E ca că al pretindemu de la celu s'fie și filologu, ca să se clege care o ortografu e mai buna, mai capace pentru a imbrăca eu ea o judecata chiaru, și nu ne multimam cu ce amu nimale legire.

Va dice cine-va că dile scudiale romane de presenta, mare parte convini între s'au, Asia îndranu a afirmă că potunu convini. Dacu

cine-va nu mi crede; la rugă se se abata pe la cutarea d'înr redacțiunile române, de cari n-a datu Dileu un numeru frumosel, se veda acolo cătu necudu are un redactor român, și dăca vre se reproducă ce-va din cutare diurnali ăra-si-romani, mai aloua de preste Carpat, cauta se fie pînăru ce ceruș-a mîna că se corega mai fie-care cutare, s'eu dăca nu s'plăce acesta metodu, apoi se silitu se descrie reproducerea întreaga. Totu asit se întempla cu cele mai multe corespundințe. D'aceste se petrecu la noi, prele caruș, la alte națiuni, dîn cele enouosem, dăca v'înuu redactoru vre se întempla ce-va de la colegușu sine continuatî, trimite ti tipografu numai respectu diurnali fara de corectiuni.

Se va mai dice p'ote că o judecăt' scrisa cu veri-ce ortografă, se va pot' este. Asit e, dăca cu o ustănie nedema de învidiatu, cătu forte putinți, dîn miculu numeru alți coloru ce s'au este, enouoseu totu ortografă, si sunt in preponderanță esarile candu tieranulu alegandă la cutare carturiaru, s'ei ceteșă vr'o scriptura, si carturiarulu gavageau.

Acestu-i reu i se pot' atribui in mare parte si acea împregiure impeditoare in cultura, că veri-ce opo literaru, ori cătu de interesante, numai cu greu s'eu necușă dăca v'înuu necușă de totu servecă numai unu publicu micu, precum si acea că comunicatiuna noștra literarē e forte mica, asit cu diurnalistē cătu si cu alte opo literarē.

Acu nu e vorba de cutare ortografă amunila, scrierilorulu acestora s'ur scie s'ei iubeșca limbă cu scumpețata cu care s'a pastrat-o parinulu, dar' nu e vorba de cutare ortografă acie că preferințiuu cutare-d'între multimea de ortografă. D'accea nu m'î facu capulu apar, stabileșca se veri-care, numai că acestē se se întempla cu concursulu literatoru romani de pretolindene, ca astu-felu deabutu cătu de bine, s'eu devina p'mita de Romani de pretolindene.

Din acestu punct de vedere, ne bucurăm că comitetulu Asociatiunē Trne intraprise despuștinile necesare pentru a mulțami dorinț'a sprimata de Societate romana d'în Aradu. Dar' totodatu n'î potemu încece doreșca, că pana in aceste mominte nu s'eu cu procedura va observă societate romana d'în Bucovina' fa-șca cu aceta chestie.

Doreșca noștra se mai mareșca in cas' prin acea împregiure că fratii noștri de preste Carpat n'au lăutu pana acum' incunoscintare despre aceta miscamēta ce se petrecu la noi pe campulu literarē. Barbati noștri, cugețara că va fi d'ajunsu s'eu inscintire prin diurnalele noștre, si s'eu cugrișu d'în reprezentanti. Inase calculu se s'eu d'în, cătu forte putine esemplare de diurnale trecu de la noi la ei. Pana acu nu poturam observă neci o amintire in cutare diurnali. Se pot' că literat' d'în Romanu' de preste Carpat se pregatescu cu mai putine scumoti, mai se sub'mana, ăra dăca nu este necu aceta dudu, resulu ne se va pot' vîndecă deștin, si cu intrare va trebui se pivim la urmare, că unitate ortografē romane se va fini acolo, unde se infundu marginele terenulu politicu, va s'edice, grantiele politice vor av' o infunția ecilatē chiaru si a sup'ra ortografē, cașt cum aceta scintia ăra fi sora cu politice, ăra depinde de la ratiunē și de d'într'ia ei. Uf' ne cu se pot' prevedecă ce trieste urmari ăra trage după sine o atare impregiure in literat' ăra noștra.

Noi amu dor' forte ce aceta mai multu literati romani se partecipe la numita adunare, si anume la importantē deștăbata a sup'ra unificari ortografē. Amu dor' d'într'ia ei cu se va v'înuu unu punctu si un si-v'ardă redăci găsulu loculu compufete, mai fardu se nu v'ina ăra-si la noi e nu super' cu propietele loro pentru felu de felu de ortografē.

In fine se mai amintim că totu la Adunarea de la Abrudu se voru face despuștinē si pentru compurerea unui dictionariu etimologic. E de prisos a se amintecă cătu de nevenitu ăra fi pentru noi mai atare opo, necesitate lu e reconosecā de lungu tēmpu de multe capacitat' limbicte. V'ou tēmpu numai de un'ă împregiure: Noi de prezenta neci pentru o specialitate nu avemu atiti barbati, ca pentru filologia, totu carturiari noștri, pana si cei ce abit' enouoseu grammat'icē, v'eu se trece de filologi, si d'într'ia ei nu v'înuu neci o cartu in ramulu aceta-s'ă d'în care i-av' unu pot' examina, si prefundă că terenulu filologic in limbă romana e ce-va res nullius que editi primu occupant. Cenuva Dileu s'eu feresca pe fie-care

Romanu se nu cada in manele unoru d'între aceti omeni, cătu ei micașca tote petrele ca s'eu s'iermăra una contra unoru — dăci s'eu cugrișu că sunt stăine — dăci le s'itii in gur'ă poporulu, in cartile cele mai vechi, si cari le roștescu cu placere, că-ti le-ai v'entura de la moși si stranosi. Acesti omeni v'eu cėsilarea lor de erudite a tuturor cuvintelor romane cătu ne le găsescu prin dictionariu limbē latine, sub prețeste că-tu s'eu si romane. Partile romane ale Ungariu' abundență de atari filologi cari, candu v'eu a cugrișu că ore cutare cuvintu e are adeverat d'origine romana, la cerca in vechulu dictionariu latinu a lui Păriz-Păpaz, nu li vine a cugeț' că limb'ă romana e mai vechi de cătu cea latina ce ni-a testat-o putinți clasicē. S'eu p'neșcu capetu odatu acestui reu, si s'eu nu se mai alunge d'în limb'ă romana civincule, cari, dăci nu se cu-prindu in dictionariulu latinu, dăci si ele au meritulu d'ă fi contribuții la pastrarea nativitatē noștre, ma pot' sunt nice d'ocumēta e la origine noștre, cu multu mai vechi, de cătu cele de cari nu ne indușmim.

Fundu că intre Romanu ce locuescu prin diferite provincie, o putemu comitate literarē, si neci acelu sperință d'în amunila noștre, că aceta reu se se vîndecă erundu, de unde va urmă ăra-si că uniformitate ortografē romane — de se va stabili — cu ineculu va pati schimbari, dăci pentru a incunugiar recadintu in reulu de mai 'bante, cugețanu că ăru fi cu cale ca societate romane se se leșare cu d'în candu in candu delegat' d'într'ia d'într'ia unu locu la unu comitat' complan' controversale ce s'ăru fi escata de la ultim'ă Adunare. V'e s'edice, precum adunarē generali sunt periodice, asit s'eu fi si a delegatori.

D'în Comitatulu Dobocē.

Schimbările cele mai noște pe orisonulu politicu ne remășara fara infunția in comitatulu noștru, — unu proprietari cari a si chieștatu launē cu mai capetati pentru eliberarea iobagilor — si inca nu si-potura plat' tote detorlele — si a lucratu planulu după care ei la find'ă organizatiunē se căpete derogatori inante si s'ei s'eu pungele in modu s'eu d'într'ia.

Nu s'eu cu ce dreptu s'eu numu comitatulu noștru „oldh värmegey” (comitatulu romanu) noi cei d'în Comitatulu am observat, că pe langa tote ce avemu putine amploti romani, totu-si limb'ă romana forte putine s'ă iretrebințulu in oficio, — de si a adunare d'într'ia d'într'ia d'într'ia aceta d'într'ia d'într'ia aceta si cu cea magari de oficio.

Interesele poporulu (nu numai acelu romanu) forte putine sunt apurate, cătu unu proprietariu cu colo necu si-lucra tote pamenterile, fira se pune langa ele in panda inclindulu totu vita ce trece preste ele, aduna astu-felu de pre loculu ce a remainu uducatu in totu anulu de pre pielea bintinē năștu, mai multu dectă ce ajunge totu loculu. — Cei mai puternici mgnati locuescu si posediu in comitatulu aceta. — Aceti-a s'ă repetidu, cu cu procese urbariale, si procese pe calea administrativă se globēșca poporulu si de acelu putine cu ce s'eliberat, — Servitiule de padure mai obligatiunē impozitele loro pentru. — Proprietari ei mari cu totu ceasunē voiescu a areț' la locurile mai inalte că in Comitatulu Dobocē s'iguritate averiloru e atacata, si le place a numi pe Preoti romaneșci de „agitori” de va taiu una tieranu astu-d'în tufa d'în padura proprietariulu, manne se va si integrat' la guvernē cu s'ăla de padure proprietariulu e potecă e. In padure unu baron s'ă duduș' cu copii de cele 15 ani in v'ine, inasurulu numitulu baron i-avu gasta acolo copii cu v'ou se foga, dăca unu padurariu baroneșcu puscandu pe unulu in

pecori, i-avu prinsu, pentru aceta fapta parinți copiloru a platitu 80 fl. despagubire, 30 fl. spese, si copii fusera judecati la arestu de către șeptemarie, totu-si romanu a telegrafat' la guvernē că mai multu omeni cu v'iolinț'a s'ă atacatu padurea etc.

Ecose de acete mēse se întempla dăca domni si-ueu lebada dupla si av'ni facu larma că nu li se se deastulu, si totu-si v'enturi rudenți si secretari familiari infunția la locurile mai inalte, cooperē de acolo cercetari contra derogatoriul romanu inca s'eu necușat' la guvernē.

Preste amploti de justiciu infunția magiara se marginescu de unacandă in astu-a că nu se s'erta a scrie romaneșcu in oficio.

Celu d'antiuu esempli in astu privința a fostu stramutare fiericulu Sipotariu. — Exemtu mai noș in dilele trecute am auditu asit: Președintulu Tabiei regesi v'eu se corectecă judecatori' comitatulu noștru; între atele a afiatu de greseliu asurare limbē romaneșcu; precum se vorbēșca a aruncatu de mēca cu una mania neoficioșca necari scrișori pentru că ăra romaneșcu, — apoi v'ediundu necse blanchete romaneșcu, despre cari după ce infleșce că guvernulu le ar fi tramisat spre infunțare a derogatoriul romanu inca s'eu necușat' in fine a datu Illustratiunē cu mandat' s'eu nu se scria la Judecatori' de cătu ungușe Asit se aplica lege sancționatu! Gherla in 18 iuliu 1866.

pentru mai multu
M. L.)*

Introducțiune Memoriulu d'în I. Ianu alu d'în Negri.

Pentru a determină mai bine pustianē acleara a monastirilor inchinate d'în Principatulu-Unite, si partea de v'enturi asup'ra carē-a Santele-Locuri au ăra-cari dreptu, v'eu examina s'eu cele trei perioade prin cari au trecut ceștina monastirilor, de la începutu p'na aceta astu d'într'ia.

Prima perioadă incepu ca secululu XVII, si se termina in 1871, candu Egeumēni greci fara legonți s'au amenscu țirele.

In intervalu acestui perioade, in care se copinescu totu domn' Fanariotiloru, monastirile inchinate fara in totu d'ăna considerate ca si monastirile ce tiau d'într'ia d'într'ia d'într'ia aceta, si cele-lalte, in t'ăre șerbec'ă Statulu la aceta d'într'ia d'într'ia, la intrareșca acleara si a spitalerulu, la dotare șierculu șeracu si veniau in ajutorulu descendentilor fondatoriulu; si după ce si-îndepințulu t'ăse aceto iudeștioru, precum si prop'ia loro intrareșca, tramitacē acea ce romanu d'într'ia v'enturulu loro la Santele-Locuri astu titlu de v'enturulu șeracu acleara monastirulu aram inca îndomțati de d'ă societate pe s'ă-care v'au, la metropoli, de iudeștinarē acleara v'enturulu.

Este de observat' că, in totu tempulu domn' Fanariotioru, cari, trebus s'eu s'aphonnu, nu si arețara astu de gelosi de drepturi noștri, unu si Principu nu cutediș' se edimbu, intru clipe radicale, conflictu primitiva a acestora asidimține p'ies. Ast'ofica, de cătu ori aceta monastiri aram s'itite de a implini o sarcinē ăra-care cătra șira, s'itipolitu, pentru d'iceșca an si ei-lit' episcopi pentru ale loro, formă f'ăla arețare de cea ce se cuvenim s'eu cont'ribue s'ă-care d'într'ia.

Aceta stare de lucruri nu redolē neci odatu cea mai mica plășure d'în parte. Santele-Locuri d'într'ia d'într'ia, se s'ăla mēse b'ăla p'at'iaracale adrește Exarchulu si Episcopulu d'într'ia Principatu, prin aceti s'ant' parinți le recomanda necesitate de a se conformă cu escatitate v'ontile fondatoriulu, si de a referă despre aceta si ori-ce ocasiune, autoritariulu locali.

Documētole si compunē relatate la aceta broșure, sub rubric'ă „Alteștioru” v'iu in adfutorulu șieracu șeracu, si v'eu se celebrare la d'ăna cu v'au caming, s'eu nu se făcā neci o deșchire între monastirile inchinate si monastirile șeracinate, canda era vorba despre șeracu si alte iudeștior' cătra Statu. Ce este mai mult, compunē ac' anesate, ne aritā, că de multu ori aceto iudeștioru, forte considerabilu, nu lășsa nici unu escedutu. Prin urmare, nu se trimescē nimicu la Santele-Locuri, si aceta' in tempu de mai multu ani, unulu d'ăra șieracu.

Insi ei Exarchi si Egeumēni, in loca de a se opune acetaște ordine de lucruri, d'în conșta, o reconoseșca ca consecința naturală a intenționiloru fondatoriulu; in caz de recuștinē, si se oferia de a contribuie de buna-voie, ce si celebrate monastiri romane, nu s'ăla la șieracu ordinele cătra Statu, d'ăra inca

*) De v'ou s'ant' totu șieracu, apoi șieracu e coră d'ăna in guvernulu, la țire, — b'ăci si v'eu va deșchide. Inante pentru Tabia, — av'eri șieracu, cel' ce se celebrare la d'ăna si ad' stramutare a s'itip'ed ac'ă p'entru pre s'ă-t'ă, p'entru o s'ă-lucra, la cale cel' 7-8 iuliu. R. 4.

și la acuzarea detorilor care se așteptă pe teasuri d'una casa d'oficiorilor ocupanți străini. Arhivele noastre sunt pline de asemenea exemple; ne mulțumim de câte odată numai câte-va.

Cu totă această supunere a Egegenilor, guvernul d' Moldova și Valahia cerea în mai multe rânduri, chiar de la Principii Anaristi, destinația acestora religioși și inocinarea lor prin caligari romani. Na li se făcă dreptate, într'adever, și Moldova Valahia trebuia să se rezigne și să accepte un timp mai lung.

Ast-felul stău lucrările candă veni revoluționa de 1821. Meară ce se luă mai întâiu, fu de a gonii pe caligari străini, inocinându-i prin indigeni.

Cu această rezoluție se deschide la două perioade, ca să se dicuie mai bine, a două faze a existenței monastirilor închinete.

Dupa pacea de la Adrianopol, între Turcia și Rusia, Egegenii greci, sunt reintegrați în virtuțile unui *Erasmus Imperialis*, alăstărat ambelor țări. Nu mai atânci, și pentru antia d'ora, Santele-Locuri pronunțarea numelui de proprietate; pentru antia d'ora data învica aceste pretine dreptu asupra monastirilor închinete.

Guvernul provisoriu, instituit în această epocă, sub președinția d'el Generarui Kasselef, fiindă surprins de acosta noua pretensiune a Santele-Locuri, namu un comisiune compusa de dl. Mavros și Stribein pentru a examina, și împănca cu delegații Santele-Locuri; cesticina sub tite fole, și să adreșă un raport detaliat în asta privință. Tite silințele comisiarilor romani, ale consilierii de Miniatri și ale Episcopilor romani, remășara infructuoasă în fața restinții delegaților greci cari dându-se de proprietari absoluti și acestora monastiri, refuzara guvernul până și dreptul de controlu asupra acestora averi.

Comisiunea referă despre acosta, în raportul său, d'el Președinte Penitentiarilor, și E. S. un se puțin acuzade de săi areță în care amintamă de apărindere, veldindă pe delegați pumendă pe unu terencu cu totala nouă, unde guvernul nu-i potea arna.

Un corresponsidat diplomatică se tiend în urma iteii cabinetului d'el Sant-Petersburg și ambasada Rusiei și Constantinopolu; pentru a lămîna pe Patriarci în adeverate loru interes și pentru a-l face să înțelegă, că trebao să se deo cătu mai în graba un soluțione definitivă acestei costimii.

Intre acosta, camerală d'el Valahia și Moldova organia monastirilor îndepens și puzos în principiu la regulamintul organio, obligamintu pentru monastiri închinete de a veră, d'el veniturile lor, în casa centrale, a parte a care-a cifra se va fixa în urma de un comisiune întocmita pentru acosta.

Despășințele bugetualii anexate de legea pentru organizarea monastirilor fusera aplicate pentru monastiri închinete, cari vorșara parte de el se conveni în casa Centrală, instituții mitropolitale.

Monastiri închinete refuzara cu stăruință de a formă comisiune prevădita de regulamintul organio, și nu contribuira la acta de bine-foc.

Printinile Alexandru Ghică, care succedă administrării generalului Kasselef, protestă, în mai multe rânduri, în contra unei stări de lucrări anormale, care privă pe țara de noua venit imensatulu la care avă dreptu. Costimă de adunare, care an în-și stăruia în rezoluera acestei costimii, Printinile se adresă în din nouă cifra consulete generale ale Rusiei și Bessaracii și cătu ministrulu Imperio d'el Constantinopol. Din nenorocite, tite acoste meară nu lăzara nica un rezultatu; Santele-Locuri în acoste timp, primira veniturile întregu, dăra nu profitara de acosta fericită cercantimă ca să separeze, cea puțină, acoste stabilimintu pîose cari, cea mai mare parte, cadidun în ruină.

Se pretin în fine parte ce trebiuă rezugna de monastiri închinete la casa centrale, — și a parte d'el veniturile anuale, — și se supuse acosta evaluatină la primira ambelor părți. Patriarcul refuzara. Mai tardiu, fusera obligati de a da cincisicis de mii galbeni pe ana Valahiei și două-pe-dieci mii cincisicis Moldovei. Acosta invoco le conveni, dăra ce să se puma în esecutare, cerura un termiu de dieci ani, care expiră la 1853, sub cuvânt că acoste timp le săh necesari pentru repararea și reconstructura monastirilor. Acosta termiu le fu acordatu; dăra an mai fu vorba de restaurarea monastirilor, și trebiu intervenira printinile Burescu pentru ca să se potă reconstrui cătu-va din Burescu.

La expirarea termenului de dieci ani, Moldova primi sumă de două-pe-dieci mii cincisicis galbeni, rezervându-i drepturile sale; dăra Valahia refuză nicicostea, și continuă de a reclamation a partei, până când probăza scrisorile printinile Styrbec citra agintulu său din Constantinopol.

În acosta stare contra Comisiarilor poterilor grantati în 1837, costimă monastirilor.

Dupa ce an examinat-o cu matricale, Comisiari Austrii, Francei, Marci-Britanie, Prusiei și Sardiniei,

recomandă în unanimitate drepturile noastre cu asti/quo asupra acestora monastiri.

Acosta lucrare a Comisiarilor termina la două perioade.

Nu credem de trebintă de a mențină diversile faze prin care a trecut costimul de la conferințiu d'el 1838 până acum. Ne vom margini numai de a descreve memorialul ce astu data comisiunli la 1/2 de diecimint anulă trecut. Acosta memoriu a avutu de scopu de a demostă esagerarea veniturilor Monastirilor.

Amu știm că comisiunle arendau acoste bunuri prin contracte sub amănuntu privat — Ne amu știutu de a probă acosta aserțione, și contractele ce alăturăm aci, credem, că probăza indetula acostii. Dăra ce să luminișim și mai lize religioz comisiunli anesamim asemenea unu tabloa comparativ, care costata diferințiu ce este între cele două d'în urma perioade cincișiale în arandarea monastirilor monastirilor indigene, și plus la licitatinia Eto-datu cu acosta ale monastirilor închinete. Din acosta tabloa rezultă că, departe de a se adage venințiu, din contra a seitu d'el arendarea celorlora d'antia și scadere în periodul ala douăle, pe candă pentru Moldova nouă, monastiri închinete preslata unu adunare de mai o sută la sută. Cum totmă explică că, nicee mesie situate în acosta itare, arendate dapa acosta și modă, se preslata o diferințiu de pretu itare de enormă? Totmă ne face a crede, că cită de la licitatinia nu arde adeveratu venitu itare acestora bunuri, și cea ce ne întarece și mai multa în acosta opinione, e că mai tute moștele lasate de arandă, și se șese d'în nouă la licitatinie, an datu abio diametru d'el pretulu indetulu în Statula generale. Fără chiar de a mai vorbi de seducamintulu considerabile ce a provenit d'în cauza pregătirii legii rurale, ne vom margini de a sunpa constatacinile de mai sus în apertura lumina și imparțiale a Comisiunli. Ne place a șperă că va recunoșce, d'impunșca eu noi, esagerarea amănuntu trecut în Statula generale.

E unu punctu și mai important, asupra carui-u vom atage bine-voitoră atentione a Comisiunli: vremă să vorbim de indetoritile ce îngreună acoste veniturii, și de care Statula generale nu face nica o mențione. Dapașun amu știm mai usor, acoste indetorituri sunt de două feluri: unele relative la intrinșcarea monastirilor, la reparamintulu lor, și deoa se întempla, și la reconstruera lor; și altele relative la actele de binefoc — Pentru primira perioadă, care se termina în 1821, acoste indetorituri sunt destulu de specificate prin comituriu preslatulu Mitropolitii. Aceste documente se acutose de vici-e comentariu la fine itarele perioade, și în galsim nica o urma de registru, și de vericună compta regulat. Pentru acoste două epocă, nu se potă deoa lău de cătu unu termiu de miedioș, și ea ce potă fi confirmă ai spiritului regulamintului organio, este de neapărata de a primi, pentru monastiri închinete, acosta bugeta cu acosta votatu de Adunare și sancționatu de președintulu Penitentiarilor pentru monastiri ce tina d'adepțulu de guvern.

Într'un venitu de 785,000 lei, acosta bugeta destina pentru intrinșcarea monastirilor o sumă de 495,000 l., pentru acte de bine-foc o alta sumă de 250,000, și impare, ecodictelu, care e de 40,000 l. la monastiri șmarce.

Ast-felul, e credem, proporțione ce ar trebiu padita în privința monastirilor închinete, rezervându-se restințele Santele-Locuri, pentru îngrijirea care'a sistemul astu de interesat și cu oai-lău creștinii ortodoci d'în Orient.

Avendu în vedere acoste documente, e de prisos, credem de a intră în nicee detalii mai lungi; ast-felul nu vom da de cătu o rapede amănunt de acosta asupra celorlalte puncte, care nu preslata acosta interes ca acosta d'în urma.

Prodectele în natura, dapa cum amu mai ditru sus documentu referu în trebințele monastirilor, d'el titeca, dapa cum se vede d'în art. 21 din contractorele de arendare d'el Valahia, și 20 d'în contractele d'el Moldova. Prin urmare acoste dări, ne profitam în nice un chipu Santele-Locuri, nu potă figură ca veniturii.

Cătu pentru lotariu de paduri d'în Moldova, a carora țară a fostu regulata de legea d'el 1843, veniturile nefundându-se în parte, sunt coprinse în contractu de arendă în art. 12 d'în contractorele d'el Moldova, pentru moștele ce tina de Santele-Mormentă și de Antiochia. Cele-lalte comunități referamintu de a se confirmă cu despășințelu legi d'el 1843 și de a arendă țara lotarilor lor prin licitatinie, acoste loturi n' au suntu explotat în cel d'în urma perioadă.

Impostele funciar și taxa de transmitere privoc, dapa lege, numai pe proprietate. Ast-felul, în Valahia și în țara de Egegeni, dea nu de arendă. În Moldova e alt-felul: le acosta arendatși peste pretulu arendei.

Deoa puma astu-și amu patratu o țecere abeo-

lota asupra esactității Statulu generale, e pentru că nu se propunem de a sunpa comisiunli unu punctu asupra carulu n' amu atrasu nice o dată atentione sa. Vremă să vorbim de unu mare număr de monastiri și de moște, cari suntu ale țerei, dapa cum probăza documente ale anesate.

Afara de acosta, mai multă descendenți ai fondatorilor monastirilor închinete, se preslata astu-di pentru a cere restituera acestora monastiri, basându-se pe neobșvarea dispoziționilor testamentare de cătu comunități religioșe. Ast-felul sunt d. Constantin Constantinopole, monastiri Cotoșeni d'el Burescu, și d. Manolich Kostale Iepurcu pentru monastiri Florești d'el Moldova.

Pentru cefele indetate în Statula generale, Afara de cre-aci diferințe neismemtoru, ele dăta rezultatu acosta ala licitatinilor.

Acoste sunt, în totu coprinșulu lor, reflectacinile cu cari ne amu credutu detore a șprigi d'ocumintile ce supunem la apertura Comisiunli. Credem că sunt de ajunsu pentru a lumina ast-felul, precum se carine, faptelu.

(Va urma.)

Discușionia citiu de d. Laurian la distribuționia veniturilor studinților.

Cu veniturile nica școlarelor nica lege ce care Maria Sa Demitriar a dotatu instrumintulu, intru în lucrare; și prin urmare, e cu totul oportuna a areți în cătu-va vorbă atare acosta invetiaturi de cite trele gradele facu ca starea în care nouă lege eoro se se puma invetiaturi.

Instrumintulu primariu, atitu de prin aste cită și de prin orșine, e astu-di reprezentat prin 2206 de școlu ce 2011 invetiaturi și 142,700 școlari.

De vom compta numai școlarii de școlu de cită de acoste abeo cu cel ce are abio 50, candă după obligatinia ce impune nouă lege pentru instrumintulu primariu, totu fili și fielu poporulu le aru frecventu, vomu ală că abio 82,700 d'în 400,000 invetia astu-di carte; prin urmare, șprupe unu la 5.

Cătu pentru invetiatorii și institutori, ar cantă să mai avem, pe lungu cel 2011 ce astu-di funcționez, inea unu număr de 3000, șpru ce se completă numeralu ce ar căde să avem după certințele noui legi de instrumintulu.

De vom consideră inea invetiaturi primaru, nu d'în punctu de vedere ala întinderi ei peste o mai mare școlă mai mica parte d'el popore, ci d'în punctu de vedere ala calității și ala cantității invetiatorei ce leau individi în parte, și vom șperă că oșu mai usor parte d'el numeralu șmarțatu ala invetiatorelor ce astu-di sunt în șințiu, e formatu de invetiatorei atesaci, d'în care multu nu sunt destulu de bine preparat; e de vom șampli ce pacina invetiatore potă capetă fili atentionelu de la asemeni invetiatore: vomu fi nevoiti a reduce fote, cifrele dătu mai usor și a murtari, că invetiaturi primaru este inea de creatu în țara noastră.

Duo elemente contribuimă mai alăsa la indofirea unei școlu de veric-gradu, dăra mai vertosu a unei școlu primare: cartile și invetiatore. Pentru lucrarea cartiloru elementare și publica dătu și se voru publică în curentu concursu, la cari se crede că barbatu cu zelu și capacitate se voru întrecu a responde; prin urmare, se potă șperă că astu școlari 1800, va vedu școlile nostre primaru provădindu cu carti bune și miedioș.

Cătu pentru formarea invetiatorelor inea se recombă trebintă a se luă meară: cele trele școlu secundare de fote (d'în Iasi, Orșova și Burescu), cari inea d'în anulă trecută s'au organizat cu acosta scopu, cauta a primi usor acosta, șose imbustiatiri, șpru a fi adeverate seminaru de profesore pentru invetiatore și institutori, șengur's școlu normale ce funcționez astu-di, școlu Valahia, șprupe indetulato, este de dicitu a se luă meară, șpru a se potă inițiu școlu normale prevădite prin art. 344 d'în nouă lege a instrumintulu, ca chiar cu începutulu anului școlaru venitoru să se inițiază unu institutu normale central, d'în care, în trei ani, ar fi invetiatore necesari pentru școlu normale prescrie prin șințiu articulu. Cu acoste meară se șperă, că, în scurtu timp, se voru vagăși invetiatore cari să tina a lumina școlu primaru în ș-care extenu ala Romaniei; și astu se va implini n' d'el derisive șose lempre șpresa de Maria Sa de la Inalțimile trimbei țerei.

Dara fiindă-că invetiatore atesaci, chiaru cei de astu-di, cari sunt ce-va mai bunici, lize moștera lor, atitu de puțin recompenșate pentru altele mai la-cărate, se recombă trebintă de a se șamblatși școlu invetiatorelor școlare normale.

Pana să vină inea timpulu, și în care vocea unui bunu invetiatore să rezune în celă mai micu unghiu ala țerei, se voru luă meară e se amelioră școlu primaru căstenti în privința metodelii; și fiindă-că

prin noua lege, clasile primario se reducea la trei, se vor infiinta, chiar cu incetuinta anului scolarii venitori, pana la 10 de scoli primario urbane, cu cate o clasa, si in vari functiuni institutiilor semiperipennorale si cari vor avea un numar tot si se spera ca se vor pute completa cu alte doua clase. Acesta mesura combinata cu obligatiunea invatatorilor, e de creditul, ca va urca chiar in anulu urmatoru numerale elevilor in scolele elementare pana la 120,000.

Trecandu sara de la instructiunea primaria la cea secundaria, aflamu, afara de cele trei scoli de fete mai sus mentionate, si in alte doua incetate in anulu trecut si spre cale de a se completa in anulu venitor, siace legea: duo in Bucuresci, unul in Orsova ataluta in Iasi, alu cinciela in Belgrad si alu siesela care nefiniata inca completa, se va completa in anulu scolarii urmatoru, in Berladu; patru gimnaste, din care dou abia incetate in anulu trecut si pre cale de a se completa in anulu venitor; duo scoli elementare incetate in anulu ce se finesea si de completata in anulu urmator; unu in Bucuresci si altu in Galati. In fine opta seminarie de preoti, din care duo de gradulu alti doouela, unula deoa completa si celalaltu pe cale de a se completa in anulu venitor. Numerale elevilor si elevelor cu frecuenta aceste scoli se sice la 2700, era alu profesorilor la 228.

Acesta totu in estinatuna, starea de astalu d instructiuni secundarie; de vomu comparu a ince sub acestali punctu de vedere, cu cea ce legea cere sa se faca mai curandu, de vomu lua legare de siana cu legea care infiniatare celea pucina si unu scoli secundarie in fic-care capitala de iudicte, era in cele mai populote infiniatare mai multoru asmeni scoli; de vomu cugeta c, astalu, abia patru-cinci capitale se bucura de acestu imbnatariu; vomu vede c e multu, forte multa de factu in acestu respecte numai pana se indelungina cadrulu tara de legea instructiuni, fara se mai vorbuna de creatiunea de cate o scola primario superioara in fic-care plasa.

De vomu consideru apu instructiunea secundarie d'in punctulu de vedere ala calitatii ne vomu convinge c institutote acestora lasa inca multa de doritu.

O scola secundarie, de si obiectele ei de studiu sunt multe si variate, de si aceste obiecte se predina de mai multu profesori; e ince menita a unu organismu complicata, ale caru conditiiu de prospera existenta sunt forte aneioare de studiatu. Spre a se da dera pre vitoru scolarii de gradulu acestu organizatiunea cea mai nemerita, constiutulu permanentu ajutatu de consiliu scolarie ce vomu incepe a functiuni de la incetuinta anulu scolarii vitoru, va face d'in acestu a unu obiectu particularu ala studioru si deliberatiuniloru sale. Sant asa neajunari in organizatiunea scolaru secundarie, cari vomu desparu pana la unu punctu chiar in anulu vitoru, parte prin aplicarea dispozitiuniloru noiu legi de instructiune, parte prin masure laute, deoa de ministeriu.

Dera si la o scola secundarie, cu si la una primaria, conditiunea esentiala de indoiro si fara care toate cele-salte conditiiu nu sunt, vorbuna de favorabilitate are si, nu potu da rezultatu, dicitu, acestu profesor. Pentru acesta cautenta, si spre a arde amu indelung formati pentru scolele secundarie a carora infiniatare prevede legea, se voru completa facultate de sciintie si de litere de la universitatote tieri si se vora delage, pe langa cele date in anulu trecut mai multe stipendiu pentru junii cari aru intru la anulu in cursurile sau sumitoru facultati si cari aru obligu sa se face profesori. Prin acestu masure se spera c intru unu timpu nu departatu, scolele secundarie voru incepe a functiuni in toate localitate inditate de noua lege a instructiuni.

Pana a nu lasu scolele secundarie, se voru observu ince in programu loru noua lege care introducea nove obiecte de studiu obligatorie adoca notorii de dreptu si de economia sociala, gimnastica si muzica vocale cari au se figureze chiar de la incetuinta anulu venitoru intru cele alti obiecte de studiu.

In fine, intru scolele secundarie se numera si cele duo scoli de bel-arti d'in Bucuresci si Iasi cum si alte duo de muzica si declamatiune d'in acele-salte orasie; dera fiindu c aceste scoli sunt de curandu infiniatare; nu se pota da cunoscintu positive despre rezultatulu lor. Amesene se numera intru scolele secundarie si scoli de medicina si farmacia, care a data cele mai bune rezultate si care, d'in anulu vitoru incepe a se transformu in facultate de medicina si o scola superioara de farmacia.

Instructiunea superioara se lasa pentru acum reprezentata prin facultate de dreptu, de sciintie si de litere de la Bucuresci si Iasi.

Amendae facultate de dreptu sunt complete pentru gradulu de licentiatu, si nu se sime d'o-casanta nevoa de a le de o mai mare dezvoltare. Cursurile d'in aceste facultate sunt de profesori ce au un studiatu in cele mai bune universitatote ale Europei, si prin urmare, junii romani, ce voru voi se devina

buni magistrati, nu au lipsa se murga a capatu, cu mari peisuri in strinatote, cunoscintele necesare u voluntati lor.

Facultatulu de litere si de sciintie e ince de cuplata lor si de ea chiar cu incetuinta anulu urmatoru, dezvoltare, de cari au trebulinta; in atutu mai multu, c din ei acei se se scota, cum amu dicitu, profesori de cari avemu nevoia pentru scolele secundarie.

In fine, in anulu vitoru se va face in Bucuresci si incetuinte unei facultati de medicina si unei scoli de farmacia superioara.

Dera prin completarea instructiuni si educatiuni astu cum o cere legea, nu aru indelung de atutu diminetate d'in marea dotoria avemu ministeriu instructiuni; deoa paralelu cu scolele de ori-ce grad de instructiune propriu dicitu, nu s'ar infiniata si scoli practice care se exercite la diverse profesii si meserie. Amesene scoli voru face obiectulu celoru d'anteli ingritiri, indata, ce voru arunca fundamendu solide ale unui sistem de instructiune si educatiune, preparandu-se pana atunci elemente necesare pentru formarea anoru asmeni scoli practice.

S'a espasa in mari lincomitate, cum astu instructiune astu dicitu, si cum cere atutu noua lege, astu si potera lucrurulu, se stea spre vitoru. Avemu pucina negrestu si ne remane forte multa de facutu; dera, in locu de a nu decurgaru, santemu dotori a dicitu, ale unui sistem de instructiune ce ma'na alocuisti natiuni a deservitu pentru instructiune si educatiune popularu romanu. „Tr. Carp.“

NOTATI ESTERNE.

ITALIA. Regele, de candu a scotu de la Valdieri, a participatu la trei consiile ministeriali, in cari se cerea pregatiri pentru noulu parlament. In 26 l. c. febrae pleca catre Torino, Guvernu si a propus a nu escrie alerliche de deputati pana in septemvru s'eu optore. Aici nu s'a trecut u vederea acestu impregiurare cu curu de Roma n'a respunsu la reprezentantiu alu potera straine candu se intrupera negociatiunile, va se dicitu astu data fece contra datnei sale. Intr'averu cardenulu Antonelli a gattit cercularulu ce voi a indrepta ceta nunciu papali, dar S. S. Papa nu iertu tramitarea, ea se nu deo anu la iritatu; nove. Asta impregiurare inca dovedesce alioru d'at' astu cu greu va se alba locu in ante de alegerea deputatiloru. Francei nu i se menese nici o rola in aceste negotiatiiu, marchionulu Pepoli a parastu fluelu sau d'a merge in Francia, si acata a sece la doria regimulu. Vegezi, cu atutu tempu a fostu in Roma, a potutu observu cu curiei romane l'a aritu de protectiune franceza, si c' bucuroru s'aru aru delaturu pedecole ce sustan intru ea si Italia.

SPANIA. Opusitiunea ultramontana se intarece pre de ce murge; metropolitulu Clote r si spiritualulu (supovditorulu) reginei a plecatu la Catalonia, trimittendu o declaratiune la redactiunea diariulu „Regeneratiunea“, prin care face cunoscutu cu mai voiesea a si-riume limba d'o miltu de ori, de cedu se incutiuntesca programu guvernulu d'acumu, va se dicitu, cilu e contrariu libertatei presel silu instructiuni, secularizariu bunuriloru monastiresi, si recunosceru regalulu de Italia. Metropolitulu de Toledo a plecatu la Barcelona. — In principatele de Valencia si Aragona se respandecu proclamatiiu revolutiunarie. — D'in Aragona de sus au plecatu trei deputati la Veneciu, ce au prezentatu la tronul Donn Juan. Prin beserie se vendu vorburiu lu Nocolas si Aparici opusitiunali ultramontani. In parti'la progresista s'a escutu o desbinare. E temere de erumperu unu rebelu civile. Imperatrice Eugenia scrisu reginei Isabelu c Imperatulu nu pote merge la Biariti mai curundu de 4 sept. Reprezentantele Spaniei la curtea de Florentina marchionulu Ullos, a plecatu catre Italia.

VARIETATI.

De la fatala loactiune reg. contale Navarri Palfy in 23 l. c. (dominica) a. d. m. si-luara remasu bun Cons. de Loc. personalulu presidiulu, deputatiunale ambelor capitalu si multe notabilitati = Prezintu Donatoriuulu Casa in Viena, n'arue nelu unu scopu politicu, dapa cum si spunu diurnalele nemistice. = Tabela de amanante istorice pentru Romania, de A. Popiu Iordanu, a aparutu per luna lui

maja faseioru VIII. d'in tom. III. Cuprinde: 1) Lasciki, intravou Polonaru in Moldavia cu Bogdana Yovovici, 1872. 2) Pappochi despre Janu David, editiunea germana de la 1876. 3) I. H. Kirchbach, Iro-nica 4) Note — Dicitu asupra promise et in fatioru urmatore va incepe cu istoria lui Horia, Clocea si Crisianu, comunicandu si portretele lor. Asta faioru va sei cu finea lui augustu, din cauza ca pana atunci redactorulu va lipsi d'in Bucuresci.

Reactor ala Univers. reg. no. sc. anul 1885, e alesu dicitu Dr. Gustav Venedi, pres. p. o. la facult. Jurid. = Multitudine publicu. Urmatiori OO. DD. binevoina in decursulu a. c. scoliasticu a ne ajutaru in parti egali cu sumele urmatore: Miailu Chirilovicu 3 l. Joane Suci 2 l. Jacobs Erdmide 1 l. Isailu Vancelescu 1 l. Nicolau Cristianu, 5 l. Georgiu Popoviciu 2 l. Joane Budai 2 l. Petru Budai 1 l. Georgiu Szida 2 l. Georgiu Ramal 1 l. Vasiliu Tiapoiu 1 l. Teodoru Suci 1 l. R. sumu 22 l. v. a. Pentru care fapta amala primedea multitudinea noastra cum alu aduceu: — Festa Julia 1885. Isailu Popoviciu si Vasiliu Pa gubila, juristi patrasniti.

Locu deschis pentru afaceri particulari, personali etc. *)

(Urmasu). Teaca in 10 iunie 1885: D. prot. Gheorgiu Elekesiu de pre campu, mia tramisu unu lista de contributii in suma de 18 l. 30 cr. v. z. ince numai ideale, fora bani, la aceta cu totu respectuala i-am tramisa unu copia de pre aceta. lista insopi ce ac'a rogare, se binevoiescu a mi tramita si bani, ince rogare, pana in dicitu de astu din santema noioara si avu raspunsu.

Cu prin'a septembrie 1884 sfidandu se caus'a nostra atutu de impeditate prin Dlu protopopu ce si sei, — creola c' detala de rectificata e activitate ma inaintu on. publicu, convictiulu tractuluu preliminaru de 1 septembrie prescriu prin decisiune si programu nu s'a potutu infiniatu!

Inca inainte de septembrie resp. in decursulu lunoi lui augustu 1884, cugatuile mele venise in una fetiu de creia! — si intrabarea cu c' ce o de factu, — se inaintu cu ajutariulu unu minoritati d'in tractu o bile, constante, si si necore cauze convintiulu?

Intr'at'u'a me arisema cu lupu a contra i intrigoloru contrariulu mei d'in tractu, ceta in interesulu particularu ala familiei mele, era cu multu mai consultu, de si a nu me invul in amemore deciziunel d'in 7/11, 1863, fora barem in amemore realizare!

Ince cum se poteu se se intempe fora compromisiune? — d'in ce ora Dlu protopopu G. Chetianu la tute adunarie se declaru pre vitoru, apoi cum esil d'in Teaca progaga contra! — si ce era de factu cu acua suma de bani preste 200 l. v. z. care venise cu d'in candu in candu totu mai veniu de la Dlu. De creia! — si intrabarea cu c' ce o de factu, — Cinc avu se scopera suma de 114 l. v. a. care s'a plattu numai la posta pentru portulu correspondentiulu? unde era onorea romaniloru d'in tractulu Pargaliulu, futu cu publiculu romanu inaintu careu a at'a se lasie ideu convintiulu?! — si in fine unde era se fa promisiunea ma data ven. consistoriu d'in Blasiu! si ascurarea d'in partes me ca sumu de obligametu depusa la pedecole Esc. Sale d'ulu Metropolitulu? Amos inaintu ochiloru Inconstantu Dimoniloru d'in Regiunulu ascesu ce edificarea Gimnastiulu, a caru statutu va futu si s'anta intrare si aprobatu de ven. consistoriu d'in Blasiu si de inalte Guberniu providenciale, caroru Domni li s'au data si concetione spre a adana miltu, si ce s'a alosu? nimiticu si era nimicu! — caci intrepreditorulu si futu inconstanti, comodi, s'au indelungitu numai cu prin'a fama si lauda, inaintu publiculu romanu, progagandu-se cu unu portu de lupu si a scurcari si lapelandu-se ei, in desperarea loru, de bunavoina de intreprederea loru! — trantindu tute actele marturisindu-si prin s'ea nepotat'ia resp. sceleramara loru pentru intreprederea preap cu infiniatare Gimnastiulu, fara barem ce se indremsesca a se speli inaintu on. publicu romanu pentru escedu s'esu amnarea intrepreditorulu, adancandu casele si intrigule pre fatia inconstanti publicitatulu!

Totu a candu me ocupu cu astu-felul de ongetu postu mi aduce una epistola d'ulu Lugosia de la Bas. D. propoistia Stefana Moldovanu cu 28 l. v. a. unde intru altele mi scrie: (Acu urmeza epistola s'ua s'uectiorea de cari am amittutu si de alta data. B. d.)

La atute combinatiune cine ar fi pututu a nu se doocde a jertfi mai bine interesele particulari a le sale, de cedu cauzu convintiulu si a nu da mai bine toate tute pedecole.

Pentru aceea mai antatu n'au nigrigati a curati *) Pentru esle lasarea in rubrica aceta, redactiunea s' respanduita numai fatu in autoritate de presa, dar respectu on. de a respectu taq'e de interesu. B. d.

